У правовій, демократичній державі саме судова влада відіграє вирішальну роль у забезпеченні захисту прав і свобод людини. В Україні ця роль закріплена в Конституції — стаття 6 визначає принцип поділу влади на законодавчу, виконавчу та судову. Така структура не лише перешкоджає концентрації влади, а й гарантує баланс у функціонуванні державних інституцій.

Однією з ключових ланок судової системи є адміністративне судочинство. Воно забезпечує незалежний контроль за діями органів публічної влади та є гарантією дотримання принципу верховенства права. Ідею створення адміністративних судів в Україні було вперше закладено в Концепції судово-правової реформи ще в 1992 році. Її практичне втілення відбулося 6 липня 2005 року з прийняттям Кодексу адміністративного судочинства України (КАСУ) — фундаментального документа, що визначив правила розгляду справ у сфері публічно-правових відносин.

За двадцять років свого існування КАСУ став ефективним юридичним інструментом, що забезпечує: реальний судовий контроль за рішеннями, діями або бездіяльністю суб'єктів владних повноважень; захист прав і законних інтересів громадян, підприємств, організацій; утвердження принципів демократії та європейських стандартів правосуддя.

Згідно зі статтею 7 КАСУ адміністративне судочинство ґрунтується на таких засадах, як законність, рівність сторін, змагальність, відкритість процесу, обов'язковість судових рішень та доступність апеляційного й касаційного перегляду. Окрема увага приділяється сталості судової практики й передбачуваності рішень, що зміцнює довіру до судової системи в цілому.

У 2016 році значущість адміністративної юстиції отримала найвище визнання та утвердження на конституційному рівні (стаття 125 Конституції України). Це підкреслює її фундаментальну роль у системі правосуддя.

Сьогодні адміністративні суди — це не просто інстанції, а ефективний захисний щит для кожного громадянина України. Їх двадцятирічна історія — це шлях становлення, розвитку та постійної адаптації до сучасних викликів, що особливо важливо в умовах трансформації державного управління, цифровізації взаємодії громадян з державою та зростання ролі громадянського суспільства.

Дизайн – Олександра Кучинська.

АДМІНІСТРАТИВНЕ СУДОЧИНСТВО УКРАЇНИ

